

צילום 5 :

בדוחק הכי גדול (ואולי ג"ז לא יספיק)

שאינם אלא תוס' ב"י ולא פלוגתא

ממש

ושינה הלשון "סומא" דבפדר"א [או "עור"]

ובפשטות וגם

ה"י בא"י משמע שכל ימיו

יח

כמה דרגות בזה, ומהם גם כה"י מראות. וכמו"כ בפסחים – דכפרטיות פסח אינו צולע
(יעקב) וצולע " [כלומר: אינו. המו"ל] פסח (דולג – רש"י שמות יב, יא)

(את העורים) לדעת היבוסים (ומאין ה"י להם לדעת דרגת הותכהינה או שהוא עולה
תמימה?)

(ואת הפסחים) ואף שתומ"י נתרפא וה"י "שלם" הרי גם בנוגע לבנ"י נאסר גיד הנשה
לעולם

מענה להמניחים על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ תולדות (מצילום כתי"ק – סי' שיערי ישיבה גדולה" חכ"ז ע' 381-383):

[1] במכתבם כתבו:

"נתבאר בהשיחה, שהקושיות שעל פירוש הראשון, הם: (א) מדוע לא הזיק העשן גם לרבקה? (ב) נשי עשו לא גרו בבית אחד עם יצחק, ואיך הזיק לו עשן? ולכן הוזקק רש"י לפירוש שני. אמנם, בהיות שגם פירוש השני אינו גלאטיק, כי לפי"ז הוצרך להיות ותכהין בהיותו בן ל"ז, לכן הוזקק רש"י לפירוש שלישי (ואינו חוזר לפירושו הראשון, כי אותה הקושיא היא גם על פירוש הראשון, כי עשן של נשי עשו הי' עוד בהיות יצחק בן מאה). אמנם, גם פירוש השלישי קשה: איך אפשר שהקב"ה יכה את עינו של יצחק בכדי שיטול אחר (יעקב) את הברכות, ובפרט שכמה דרכים למקום? ולכן חוזר רש"י לבי' פירושים הראשונים.

שאלות . . מהי העדיפות שבפירוש הראשון על פירוש השני? אם הכוונה, אשר (א) פירוש הראשון קרוב יותר לפשט מהשני (לא מצד איזה קושיא

שישנה על פירוש השני, כ"א) לפי שכל הענין של דמעות המלאכים אינו ענין של פשט כ"כ, אם נכון? (ב) הקושיא למה לא הי' ה"ותכהי"ן" מקודם היא בעיקרה על פירוש השני. כי לפירוש הראשון יש לומר שכיהוי העינים הי' מצד ריבוי העשן. וא"כ יש לומר בדוחק שכאשר יצחק הי' בן קכג הי' נשלם השיעור של ריבוי העשן שהזיק לו (משא"כ לפירוש השני, הרי מהיותו בן ל"ז עד היותו בן קכ"ג, לא הי' שום ענין נוסף שיגרום כיהוי עיניו). אם נכון?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על מה שכתבו : "אם הכוונה, אשר . . פירוש הראשון קרוב יותר לפשט מהשני" – על התיבות : "פירוש הראשון", כתב :

ודאי באת"ל ש"ויהי כי זקן יצחק" מאמר המוסגר (ולא הזיק לרבקה – כבמדרש – שנוכרח לקבלו כיון שסמכם הכתוב עשן ותכהינה, ע"ד הדרש דמלאכים שמקבלו רש"י כאן

(ב) על מה שכתבו : "לפי שכל הענין של דמעות המלאכים אינו ענין של פשט כ"כ", כתב :

[לפי שכל הענין של דמעות המלאכים] אינו במקרא – וגם [אינו ענין של פשט כ"כ]

(ג) על מה שכתבו : "אם נכון?" – מחק תיבת "אם" וסימן-השאלה, והשאיר תיבת "נכון".

(ד) על מה שכתבו : "כי לפירוש הראשון יש לומר שכיהוי העינים הי' מצד ריבוי העשן", כתב :

כג' שנה!?! היפך המוחש.

(ה) על מה שכתבו : "משא"כ לפירוש השני, הרי מהיותו בן ל"ז עד היותו בן קכ"ג, לא הי' שום ענין נוסף שיגרום כיהוי עיניו", כתב :

בב"ר – שכנראה מקורו דפרש"י – שהיו רשומות בעיניו, פעולה נמשכת.

(ו) מחק את התיבות : "אם נכון?".

[2] במכתבם כתבו :

"בשביל מה צריך רש"י לפירוש השני, ואינו מסתפק עם פירוש הראשון והשלישי. דלכאורה, מכיון שהקושיות אצל פירוש הראשון אינם על פירוש השלישי והקושיא שעל פירוש השלישי אינה על פירוש הראשון,

א"כ מספיקים לכאורה שני פירושים אלו, וא"צ לפירוש השני (וכמשנ"ת בהשיחה, שבאם הקושיא שעל פירוש השני לא היתה על פירוש הראשון לא הי' צריך רש"י לפירוש שלישי?)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) מחק את התיבות : "ואינו מסתפק עם", וכתב :

הרי יש עדיפות בו לגבי [פירוש הראשון והשלישי]

(ב) על מה שכתבו : "והקושיא שעל פירוש השלישי אינה על פירוש הראשון", כתב :

ולא על פי' הב'

[3] במכתבם כתבו :

"מהו הכוונה בענין "בעשן של אלו" שבפירוש הראשון של רש"י : באם נאמר שכיהוי העינים נעשה מצד העשן עצמו, אינו מובן, דבא"כ, הוצרך העשן להזיק – לכל לראש – נשי עשו גופא?

בשיחת יא ניסן תשכ"ב נתבאר שמה שהעשן הזיק ליצחק הוא לפי שהי' עשן של ע"ז, ובהיות שחיי יצחק היו חיים רוחניים (כמבואר באגה"ק סכ"ז בענין חיי הצדיק), לכן כהו עיניו מעשן של ע"ז (ובדוגמת הסיפור שהר"י מטשערנאביל, לא האיר עבורו הנר שהדליקו בשבת), אבל, בשיחה הנ"ל לא נתבאר הענין ע"ד הפשט (ולכאורה, ביאור הנ"ל אינו בדרך הפשט).

אם אפשר לומר, דלהיות שהע"ז הי' מורת רוח ליצחק, הנה מצד המורח רוח והעצבון, פעל העשן גם על עיניו. אם יש מקום לומר כן?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על מה שכתבו : "באם נאמר שכיהוי העינים נעשה מצד העשן עצמו" – מחק את התיבות : "באם נאמר ש", וכתב :

בפשטות [כיהוי העינים נעשה מצד העשן עצמו]

(ב) על מה שכתבו : "דבא"כ, הוצרך העשן להזיק – לכל לראש – נשי עשו גופא", כתב :

קושיא על הטבע והמוחש דעשן מזיק לעינים (משלי י, כו).

(ג) על מה שכתבו : "דבא"כ, הוצרך העשן להזיק – לכל לראש – נשי עשו גופא", כתב :

מה איכפת לי' (להמקשה) אם יכהו עיני [נשי עשו]

ובפרט דלרש"י היו רשעיות.

(ד) על מה שכתבו: "אם יש מקום לומר כן?" – מחק תיבת "אם" וסימן-השאלה, וכתב:

[יש מקום לומר כן] **בדוחק הכי גדול (ואולי ג"ז לא יספיק)**

[4] במכתבם כתבו:

"התיבות "שהיו מעשנות ומקטירות לע"ז" הם בחצאי עיגול. ומשמע, שבי גירסאות בזה. מהו הביאור בפלוגתת בי הגירסות, ואם זה שייך לשאלה הגי'".

על תיבת "ומשמע", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

שאינם אלא תוס' בי' ולא פלוגתא

[5] במכתבם כתבו:

"נתבאר בהשיחות, ש"ותכהין" אינו ענין של סומא, שלכן כותב רש"י (ויצא לא, מג) "שכהו עיניו והרי הוא כמת" ואינו כותב הלשון "סומא" או "עור", כי מכיון שיצחק היי עולה תמימה (רש"י תולדות כו, ב) (ומזה שגם אחרי שותכהין עיניו הוצרך להיות בא"י דוקא, מוכרח שגם אז היי עולה תמימה), א"א לומר שהיי עור, כי עור הוא בעל מום (אמור כא, יז. כב, כב).

שאלה: בההתועדות דש"פ ראה תשכ"ז נתבאר בארוכה במ"ש רש"י (ראה יב, יז) את העורים ואת הפסחים, שקאי על יצחק ועל יעקב?"

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על מה שכתבו: "ש"ותכהין" אינו ענין של סומא", כתב:

[ש"ותכהין" אינו ענין של סומא] **ממש**

(ב) על מה שכתבו: "ואינו כותב הלשון "סומא" או "עור" – מחק את התיבות: "ואינו כותב", וכתב:

ושינה מ[הלשון "סומא"] דבפדר"א [או "עור"]

(ג) על מה שכתבו: "ומזה שגם אחרי שותכהין עיניו הוצרך להיות בא"י דוקא, מוכרח שגם אז היי עולה תמימה" – מחק את התיבות: "הוצרך להיות", "דוקא, מוכרח שגם אז"; וכתב:

ובפשטות גם [מזה שגם אחרי שותכהין עיניו] הי' [בא"י] משמע שכל ימיו [הי' עולה תמימה]

(ד) על התיבות: "את העורים", כתב:

שכמה דרגות בזה, ומהם גם כהי' מראות. וכמו"כ בפסחים – דבפרטיות פסח אינו צולע (יעקב) וצולע [אינו] פסח (דולג – רש"י שמות יב, יא).

(ה) על התיבות: "את העורים", כתב:

לדעת היבוסים (ומאין הי' להם לדעת דרגת הותכהינה או שהוא עולה תמימה?)

(ו) על התיבות: "ואת הפסחים", כתב:

ואף שתומ"י נתרפא והי' "שלם" – הרי גם בנוגע לבנ"י נאסר גיד הנשה לעולם.